

„Moki žodį, žinai kelią“ plečiasi: auganti žodžių olimpiada subūre 23 mokyklas penkiose šalyse

Kaip paskatinti vaiką, augantį daugiakalbėje aplinkoje, ne tik mokytis lietuvių kalbos, bet ir pasitikėti savimi, didžiulis lietuviška tapatybe? Kaip kurti kokybišką ugdymą, kuris būtų įtraukiantis, šiuolaikiškas ir prasmingas? Į šiuos klausimus atsakymų nuolat ieško lituanistinės mokyklos visame pasaulyje. Ieškant sprendimų, kaip lavinti kalbą, plėsti žodyną ir padėti vaikams patirti sėkmę, prieš pusantrų pradėta organizuoti žodžių olimpiada „Moki žodį, žinai kelią“. Šiandien Jungtinėje Karalystėje gimusi iniciatyva yra tarptautinis projektas, jungiantis mokytojus, mokinius ir tėvus iš skirtingų šalių. Tai daugiau nei varžytuvės - tai bendruomenė, kuri puoselėdama kalbą stiprina lietuvišką tapatybę, tarpusavio ryšį ir padeda kalbai augti, nesustoti.

Pasaulioleituvis.lt | Justina Mikeliūnaitė

Organizatorių nuotraukos

„Kaip padaryti, kad vaikai išmoktų kuo daugiau lietuviškų žodžių?“ - šis klausimas savaitgalinės lituanistinės mokyklos „Jūra“ ir virtualios lituanistinės mokyklos „Banga“ Jungtinėje Karalystėje įkūrėją ir vadovę Gintarę Ulevičiūtę lydėjo ne vienus metus. Ji ieškojo būdo, kaip plėsti žodyną be spaudimo ar prievolės jausmo, o pasitelkiant žaidimą, pažadinant smalsumą ir azartą mokytis.

Ilgametę patirtį lituanistinio švietimo srityje sukaupusiai pedagogai gimė idėja surengti žodžių olimpiadą. Subūrusi bendraminčius į olimpinį komitetą, šią idėją

G. Ulevičiūtė sėkmingai įgyvendino. Trečiuosius veiklos metus pradedanti projektas šiuo metu jungia 23 lituanistines mokyklas iš penkių šalių: Jungtinės Karalystės, Ispanijos, Italijos, Prancūzijos ir Norvegijos.

Olimpiados sumanytoja Gintarė Ulevičiūtė

Projektas rodo, kad konkurencinė, bet draugiška aplinka gali tapti stipria motyvacija mokytis ir augti. Olimpiados veiklos stiprina vaikų pasitikėjimą savimi ir skatina drąsiai vartoti lietuvių kalbą ne tik pamokose, bet ir kasdienybėje.

„Šiandien šis projektas man reiškia augimą, bendrystę ir vieningai kuriamą kokybišką lituanistinį švietimą“, – sako žodžių olimpiados sumanytoja ir organizatorė Gintarė Ulevičiūtė.

Tarptautinė iniciatyva, jungianti jungianti kalbos

puoselėtojus

Žodžių olimpiada buria lituanistines mokyklas šalyse, kuriose vyrauja anglų, prancūzų, norvegų, italų ir ispanų kalbos. Projekto vizija - tapti kasmetiniu pasauliniu renginiu, kuris skatintų ne tik lietuvių kalbos mokymąsi, bet ir pasididžiavimą lietuviška tapatybe, stiprintų mokyklų ir bendruomenių tarpusavio ryšį.

Praktikų laikotarpiu ir olimpiados finale mokiniai sprendžia užduotis lietuvių ir gyvenamosios šalies kalbomis. Toks modelis leidžia ne tik turtinti lietuvišką žodyną, bet ir ugdyti bendruosius kalbėjimo gebėjimus, lavinti skaitymo, rašymo ir suvokimo įgūdžius.

Augantis mastas ir stiprėjanti bendruomenė

2024 m. rudenį startavusi lietuvių kalbos žodžių olimpiada antraisiais metais reikšmingai išaugo. Prie projekto prisijungė naujų lituanistinių mokyklų iš kiekvienos dalyvaujančios šalies, o finale dalyvavo beveik 100 mokinių daugiau nei pirmaisiais metais. Iš viso olimpinėje savaitėje gruodžio pradžioje savo jėgas išbandė 496 vaikai iš 23 lituanistinių mokyklų.

Svarbi projekto dalis - olimpinis komitetas, sudarytas iš projekte dalyvaujančių skirtingų šalių lituanistinių mokyklų atstovų. Komiteto nariai tampa ne tik projekto bendrakūrėjais, bet ir ambasadoriais: skleidžia žinią apie iniciatyvą, konsultuoja naujas mokyklas, koordinuoja veiklas, dalijasi patirtimi ir prisideda prie mokytojų kompetencijų stiprinimo.

Komiteto nariai

Olimpiada kasmet prasideda pavasari – pasiruošimu praktikų laikotarpiui, o veiklas vainikuoja finalas gruodžio pradžioje – olimpinė savaitė. Finaliniame etape gali dalyvauti visi norintys mokiniai iš projekte dalyvaujančių mokyklų – jie nėra atrenkami pagal gebėjimus ar praktikų rezultatus. Finalas – lyg paskutinis kelionės kilometras, kuriame, kaip egzamine ar varžybose, svarbūs ne tik kalbos įgūdžiai, bet ir gebėjimas susikaupti, neskubėti, valdyti jaudulį. Mokiniai varžosi penkiose grupėse pagal amžių ir kalbos lygį, įskaitant pažengusiųjų grupę, kuri atsirado antraisiais projekto metais, siekiant, kad gerai pasirodę mokiniai išmoktų dar daugiau, dar labiau praturtintų žodyną, pamatytų, kad geba įveikti dar sudėtingesnes užduotis.

Pagrindinis tikslas - gyvas ir aktyvus žodynas

Pasak G. Ulevičiūtės, pagrindinis projekto tikslas – kad kiekvienas vaikas po olimpiados su savimi išsineštų kuo daugiau žodžių. Tai galioja ne tik finalininkams. Didelė vertė kuriama visą rudenį trunkančių praktikų metu, o kai kurios mokyklos olimpiados priemones naudoja iš visus mokslo metus.

Olimpiados turinį sudaro 1300 interaktyvių priemonių, parengtų pagal integruotą lituanistinio ugdymo programą ir dvylika joje atspindėtų temų. Medžiaga pritaikyta tiek nuotoliniam mokymui, tiek spausdinimui, todėl gali būti naudojama ir pamokose, ir namuose.

Siekama, kad praktinės veiklos ir užduotys padėtų ilgam įsiminti žodžius ir kurti aktyvų žodyną. Žodžiai užduotyse pateikiami skirtinguose kontekstuose, mokiniai atlieka skirtingas užduotis su tais pačiais žodžiais, kol jie nusėda atminty ir vėliau lengvai išskyla, kai jų prisireikia kasdienybėje.

Žaidybinė forma leidžia vaikams mokytis natūraliai – užduotys priimamos kaip žaidimas, o ne pareiga. Vaikai džiaugiasi ne tik rezultatais, bet ir pačiu procesu – dažnai vos pasibaigus olimpiadai jie klausia, kada ji vyks vėl, kartais juos būna sunku atitraukti nuo veiklų. Įsitraukimą ir norą dar kartą pabandyti skatina ne tik žaidimo forma, bet ir siekis pasivyti draugus ar pamatyti savo vardą rezultatų lentelės viršuje.

Vertė mokykloms, mokytojams ir šeimoms

Projektas kuria pridėtinę vertę ne tik mokiniams. Mokytojams jis suteikia galimybę praktiškai išbandyti šiuolaikinius ugdymo metodus ir pritaikyti juos kasdienėje veikloje. „Buvo labai naudinga pamatyti, kaip interaktyvūs žaidimai veikia su realiais mokiniais – tai suteikė naujų idėjų ir pasitikėjimo“, – sako Roberta Germosen iš Oslo lituanistinės mokyklos „Gintaras“.

Projektas ypač naudingas jaunoms lituanistinėms mokykloms – pasak organizatorių, apie 70 proc. naujai įsitraukusių partnerių yra palyginti neseniai veikiančios ugdymo įstaigos. Dalyvavimas tarptautiniame projekte didina jų matomumą, prestižą ir bendruomeniškumą, tampa savotišku kvietimu naujoms šeimoms jungtis prie mokyklos veiklos.

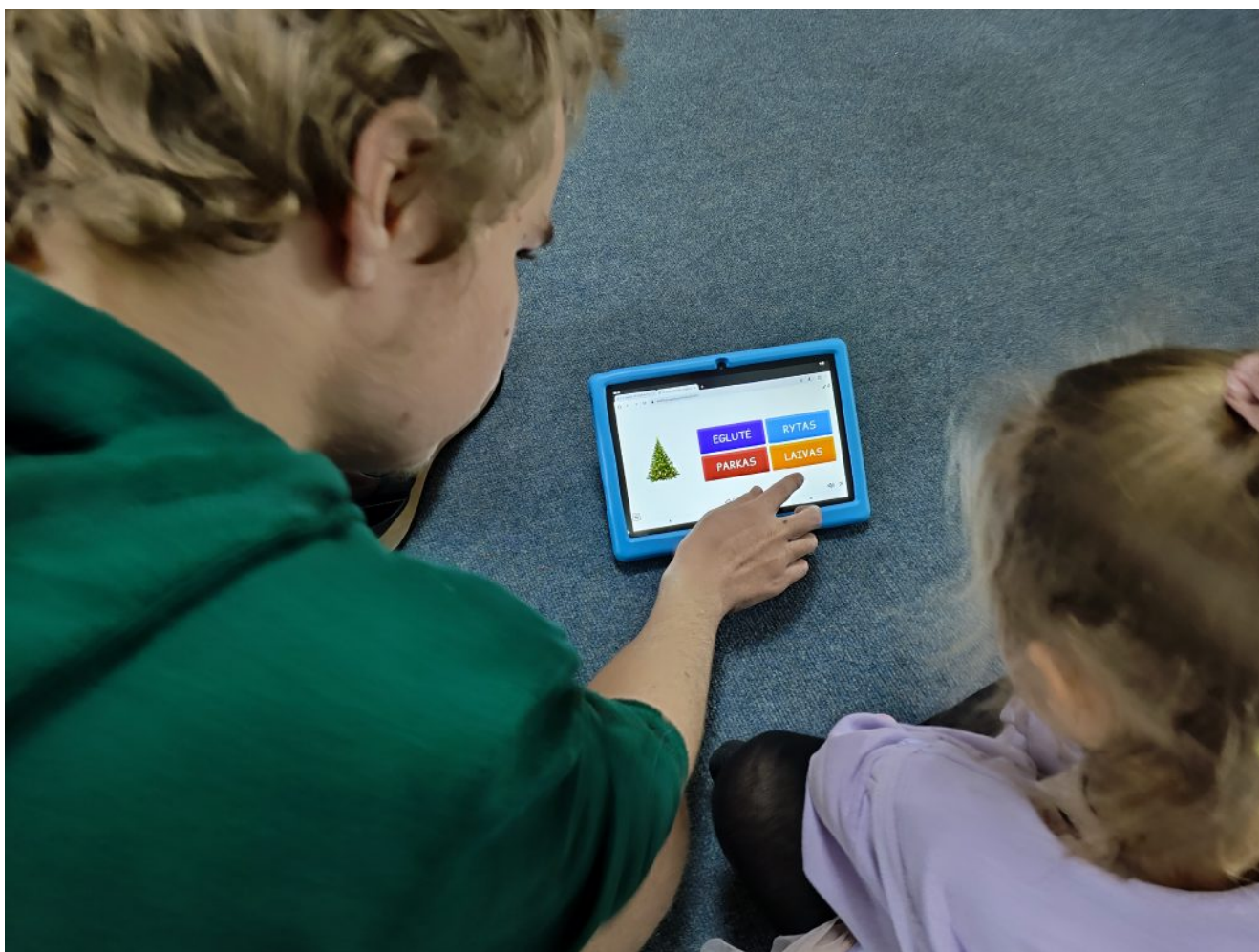
Pasak Milano „Aitvaro“ lituanistinės mokyklos mokytojos Marijos Švitraitės-Vago, komiteto suvažiavimas ne tik leido geriau suprasti projekto tikslus, pagilinti praktinius ir teorinius įgūdžius, bet ir buvo puiki proga pasidalinti idėjomis ir ugdymo metodais su kolegomis iš kitų šalių. Tokie susitikimai naudingi tiek

įgyvendinant projektą ir jo sklaidą, tiek įprastas lituanistinės mokyklos veiklos praktikas.

Tėvams projektas suteikia konkrečias priemones, leidžiančias aktyviai įsitraukti į vaikų kalbos ugdymą namuose, kelionių metu (kad ir važiuojant į savaitgalinę mokyklą ar laisvalaikiu). Tai padeda kalbą išlaikyti gyvą ir vartojamą kasdienėse situacijose.

Žvilgsnis į ateitį

Trečioji žodžių olimpiada startuos pavasarį, tačiau organizatoriai kviečia mokyklas jungtis jau dabar. Norintys ne pasmalsauti ar pabandyti, o prisijungti prie projekto kūrimo ir tapti aktyviais partneriais savo šalyse, kviečiami susisiekti su JK virtualia lituanistine mokykla „Banga“. Planuojama projekto plėtra į kitas šalis, jau sulaukta susidomėjimo iš Kanados ir Jungtinių Amerikos Valstijų. Ateityje svarstoma ir kalbų įvairovės plėtra, siekiant įtraukti dar daugiau pasaulio lietuvių vaikų ir mokyklų.

Pagrindinės augimo kryptys: dar didesnė mokyklų integracija, atsakingas

partnerių įsitraukimas nuo pirmųjų mokslo metų dienų, stipresnis mokytojų ambasadorių tinklas, sukūrimas skaitmeninės platformos, kurioje būtų ne tik mokymosi turinys, bet ir galimybė stebėti mokinių pasiekimus, analizuoti jų žodyno augimą ir vertinti mokyklų aktyvumo koeficientus. Siekiama, kad kiekviena lituanistinė mokykla ir jos mokiniai, nepriklausomai nuo kalbos lygio, jaustųsi galintys dalyvauti, tobulėti ir augti, o finalas taptų tarptautine švente.

„Mus skiria vandenynai, bet jungia žodžiai“, – sako G. Ulevičiūtė. Ši frazė taikliai apibūdina projekto esmę: lietuviški žodžiai tampa tiltu, jungiančiu pasaulio lietuvių bendruomenes ir stiprinančiu ryšį su savo šaknimis.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jeigu norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.